

Romano hangos

15. ročník

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 17 • ČÍSLO 9 • VYŠLO 17. ČERVENCE 2015

zprávy

BRNO – V pátek 26. června se na Moravském náměstí sešly dvě skupiny. Jedna byla svolána pravicovou Dělnickou mládeží, aby protestovala proti přijetí uprchlíků z Afriky a Blízkého východu. Kromě desítek neonacistů, z nichž někteří přijeli ze Slovenska, se přidalo i několik set občanů z Brna, kteří za normální situace jinak neonacisty odsuzují. Celkem demonstrace proti uprchlíkům čítala 700 osob. Druhou skupinou byla jiná skupina na tomtéž náměstí, aby uprchlíky a jejich přijetí podpořila. Ta byla o něco menší než skupina neonacistů. Lidé z této skupiny tvrdí, že nejsou neonacisté, pouze mají strach. Policie měla co dělat, aby obě skupiny od sebe oddělila a zabránila střetům.

PRAHA – Byl představen nový ředitel Agentury pro sociální začleňování Radek Jiránek, který krátce přednesl svoji představu o činnosti Agentury za situace, kdy nadále asi 20 zaměstnanců dalo výpověď z pracovního poměru Úřadu vlády.

z obsahu

Téma čísla:

Uprchlíci

strana 1–5

Ted' ne, Broskvičko

Rozhovor s režisérem

Lukášem Bulavou

strana 6

Neonacistům se v Brně nepodařilo zopakovat masovou demonstraci z Bratislavy

Po dosud největší protiuprchlické demonstraci ze soboty 20. června v Bratislavě se neonacisté pokusili zopakovat obdobný scénář v České republice. Hysterie kolem uprchlíků, kterou se snaží využít k překonání vlastního postupného rozkladu, ale v Brně nezafungovala tak, jak si sami představovali. Přesto se dá říct, že více než 700 účastníků je pro nácky po dlouhé době jistý úspěch. Pokračovat se chystají v podobném duchu, na 25. července mají ohlášenu další demonstraci do Ostravy.

Důvodů, proč se v Brně nepodařil realizovat bratislavský scénář, je více. Poměrně včas se podařilo odhalit, že akce nazvaná „Braňme se! Proti imigračním kvótám, proti genocidě Evropy“, která se s pomocí uměle vytvořené facebookové iniciativy snaží tvářit jako spontánní projev tzv. „občanské společnosti“, je ve skutečnosti organizována známými neonacistickými tvářemi z Dělnické mládeže a Dělnické strany sociální spravedlnosti. Před samotnou akcí tuto skutečnost už nezakrývali ani samotní zástupci obou organizací – Tomáš Vandas či Erik Lamprecht. DSSS se přitom motá ve stejném kruhu už několik let a snaží se od neonacistů na oko distancovat a ukazovat neutrálnější tvář. Nicméně neforemní obtloustlí páprdové a uhrovatí mladíci v nepadnoucích oblecích bez náznaku charismatu, kteří sledují převážně možnosti zneužití stranických peněz, nejsou schopni se svým rasistickým programem mobilizovat prakticky nikoho jiného než právě neonacisty. Za další relevantní důvod je třeba zmínit i rozhádanost po bratislavské demonstraci na samotné česko-slovenské chuligánské scéně, která zde tvořila hlavní mobilizační sílu. Chuligáni z ostravského Baníku, kteří nesli hlavní tíhu z přibližně 60 zadržených Čechů v Bratislavě, oprávněně vytýkali slabou účast na demonstraci zástupcům Sparty. Mezi kamarády zadržených nácků kolovaly zvěsti o nedostatečné právní podpoře ze strany slovanistů. Dalším zajímavých přešlapem bylo opakované

foto: Jiří „Salik“ Sláma

označování rotujících českých chuligánů za policejní konfidenty ze strany Slováků, což nakonec vedlo k vnitřní slovní přestřelce a přinucení USP (ultras Slovanu Bratislava) k veřejnému zpochybnění zpráv. Sice se jich nesešlo tolik jako v Bratislavě, ale malý chuligánský bordel byl. Na brněnském nádraží znepříjemňovali život cestujícím, včetně otce s dvěma malými dětmi, v jejichž bezprostřední blízkosti vzbuchl dělbuch. Další roli sehrál fakt, že úspěch nácků v Bratislavě měl z hlediska PR i svoje hořké konotace. Fotbaloví

hooligans, které se podařilo spojit pro to, aby hráli svým „vůdcům“ roli lidského materiálu na demonstraci, měli vlastní agendu, a to napadání náhodných kolemjdoucích. Zprávy o přerušeném mezinárodním downhillovém závodě, rasistických pokřikcích, ale i napadení mladé rodiny s dítětem v kočárku, spolu s fotografiemi protiimigrantských „aktivistů“ obcerstvujících se v orientálních stáncích s rychlým občerstvením, prolétly internetem, ale i některými médii. Taková přehlídka pokrytectví, zbabělosti a blbosti již rozhodně

Pokračování na str. 4

Lidé prchající před terorismem nemohou být teroristé

V posledních měsících debata okolo uprchlíků dosáhla své kulminace. Celá řada politiků, odborníků na suverenitu a „neagresivních“ sociologů typu Petra Hampla volá po zbrání a legitimní možnosti střelit do lidí prchajících před svou smrtí, před Boka Haram a krvavými zakladateli Islámského státu. „Nemusíme se nikomu zodpovídat, po-

kud nechceme nést náklady a rizika soužití s agresivními lidmi jiné kultury,“ háže do jednoho pytle všechny obyvatele afrického kontinentu Hampl na svém blogu. Velký přísun nových „exotických“ lidí samozřejmě legitimně vyvolává určitou nejistotu v každém, kdo čeká nezvané hosty. Česká veřejnost se ale ve své většině chová více než nesluš-

ně. Čeští pravicoví politici, v čele se svým kmotrem a guru Václavem Klausem, si z neklidných hlav obyčejných občanů vaří politické body, neboť jejich jednoduchá agresivní argumentace pomáhá frustrovanému českému davu uchopit do slov jejich srdcervoucí zlobu a pulzující frustraci. Mají se Romové také bát uprchlíků? Ano. Hlavně protože na české ulici stále platí: „Negr jako cikán – cikán jako negr“.

Situace nemůže být smutnější. Nikdo nechce uprchlíky ve svém státě mít. Místo milosrdenství při výběru slov, elementární slušnosti a soucitu je informační prostor, do nějž mohou vstupovat lidé, zaplaven krvelačnou touhou po vyvražďování mužů, žen a dětí utíkajících před bídou. Úzkost, chamtivost, sadismus a touha po nacistické rozpravě se vyplavily v žilách většiny českých občanů, jejichž štěstí a blahobyt

může být teoreticky ohrožen „černými lidmi“ prchajícími před smrtí. Zatímco lidé umírají v mořích, v Lucemburku probíhají jednání o imigrační krizi na úrovni ministrů vnitra a spravedlnosti. Evropa je nejednotná. To je jasné. Mnohem odpornější je lidský rozměr celé věci. Zatímco naše vláda v čele s Bohuslavem Sobotkou jasně vyjádřila své stanovisko pomoci uprchlíkům dobrovolně na základě rozhodnutí vlády, a nikoli v souladu s evropskými kvótami, neklidná česká veřejnost pokračuje v předvádění se v ulicích i na internetových sociálních sítích typu facebook nejzvrůdnějším způsobem. Pro celý svět to vypadá tak, že jeden z nejméně válečných národů Evropy má nejzlejší srdce a je zcela zbaven lidskosti a soucitu. Je to ostuda.

Vlna uprchlíků, která se snaží zachránit v Evropě, není nic dobrého

ho ani nic zlého. Je to proces, který nelze zastavit. Je patetické stát s plakátem a vítat cizí lidi bez rozdílu. Ale je zároveň podlost nenechat tyto lidi přijít. O živelných katastrofách, revolucích a stěhování národů platí jedna věc – když přichází jejich okamžik, nelze je odvrátit. Na tyto jevy se lze pouze připravit a řešit situaci na základě toho, jak se vyvíjí. Pokud z jednoho sta uprchlíků bude dvacet „namakaných borců v teplákovkách a dvě ze sta žen budou jejich prostitutky“, o nichž mluví poslanci politické strany Úsvit, pak je potřeba řešit případ od případu. Od toho tady máme policii, Bezpečnostní informační službu. Chtěli jsme být součástí Evropy? Potom je potřeba převzít na sebe zodpovědnost Evropy. Africké nepokoje jsou jenom její část.

Sabir Agalarov
foto: Reuters

zprávy

BRNO – Dne 19. června zasedala redakční rada Romano hangos, která projednala úroveň periodika a konstatovala, že Romano hangos se vyvíjí dobrým směrem. Částečná barevnost periodiku prospěla. Jednání se účastnili: Heráková Alicia – členka rady, Žák Radek za Muzeum romské kultury, redaktor Horváth Gejza, Vejplachová Jana – ředitelka SRNM, tedy vydavatele RH, Holomková Zuzana – ekonom SRNM, Holomek Karel – redaktor a Agalarov Sabir – šéfredaktor RH.

PRAHA – 30. června zasedla Rada vlády pro záležitosti Romů. Vedle bohaté agendy programu byly projednány tyto dvě záležitosti: Místopředseda Rady David Beňák oznámil svoji rezignaci na tuto funkci. Nastupuje na místo referenta náměstkyně ministra Dienstbiera, paní Štěpánkové. Novým místopředsedou byl formou obecného konsensu jmenován Jan Balog. Rada vyslovila panu Beňákovi uznání za jeho práci a poděkovala mu za ni.

komentář

Uprchlíci a Romové

KAREL HOLOMEK

Pokud jde o přijímání uprchlíků, zachovala se česká vláda rozumně v rámci demokratických a humánních principů EU. Nepřijala sice kvóty pro přijímání uprchlíků, jak bylo požadováno, ale na přijímání uprchlíků se hodlá podílet dle svých možností a momentální situace.

V některých městech, zatím silněji v Brně a Praze, se však srocují občané s protesty proti přijímání uprchlíků. Často se tak děje pod taktovkou neonacistů a Dělnické strany. Můžeme se dohadovat, jestli jsou jen lidé tak zpitomělí a časem si uvědomí nebezpečnost a bezvýhodnost takových protestů. Podporují tak smýšlení, které je daleko více podobné zaměření teroristů a neonacistů, které v jiných případech odmítají.

Často jsou, ovšemže nesmyslně a hloupě, uprchlíci srovnáváni s Romy a jsou označováni za nepřizpůsobivé.

Ať tak či onak, můžeme říci, že ten, kdo protestuje proti přijímání uprchlíků, stojí v jedné řadě i proti Romům.

Principy funkční demokratické společnosti v sobě zahrnují, mimo jiné i princip solidárnosti s těmi, kteří se ocitají v naprosto bezvýhodné situaci bez vlastní viny. Nepřijmout tento princip znamená ve svých konečných důsledcích naprostou destrukci takové společnosti a její změnu v totalitní společnost. To už jsme tu jednou měli a zažili.

Je lepší přijímat určitá rizika a potíže a vypořádávat se s nimi programově, než připustit společenský a existenční zmar.

Nerad bych však zdůrazňoval jen tento racionální princip. Na řadě je i ten „vyšší princip“, se kterým, zdá se, má naše společnost dost potíží. Jde taky o to, v jaké společnosti se v budoucnu ocitneme. Více není třeba říkat!

Film o boxerovi Peteru Balážovi uvedl karlovarský filmový festival

Bývalý olympionik a mnohonásobný boxerský šampion Peter Baláž ztvárnil sám sebe v melancholickém boxerském snímku Ivana Ostrochovského s názvem Koza. Za jeho účasti byl uveden 6. července před polednem ve Velkém sále Thermalu. Druhá projekce filmu bude na konci festivalu.

Vloni získal film v Karlových Varech cenu Works in Progress.

„Bývalý olympionik, boxer Peter Baláž, přezdívaný Koza, bydlí se svou družkou Míšou v ghettu pro sociální případy. Žijí ze dne na den a stále jsou bez peněz. Miša nečekaně otěhotní, je rozhodnutá jít na potrat. Nutí Kozu, aby na něj sehnal peníze. Koza, který už delší dobu netrénuje, se rozhodne opět vstoupit do ringu a vydělat peníze, aby změnil Míšino rozhodnutí. Se svým manažerem se vydává na turné, ve kterém nejde o vítězství, ale o to, kolik úderů dokáže Koza zvládnout,“ charakterizuje film anotace na stránkách jeho producenta Sentimentalfilm.

Balážův osobní život se od toho na plátně příliš neliší. Žije v neutěšených podmínkách romského ghetta v Žilině, pobírá invalidní důchod a sní o vlastní tělocvičně, v níž by trénoval děti. S režisérem prý kamarádil od dětství. To jeho napadlo, že natočí pravdivý snímek o tom, jaký život má cikánský boxer, který osmkrát vyhrál mistrovství Slovenska, byl třikrát na světovém šampionátu i na olympiádě v Atlantě.

ČTK

Proč EU bojuje s migranty?

Jen tento měsíc utonuly cestou do Evropy stovky lidí. Evropská unie bojuje za zastavení přílivu migrantů ze severní Afriky, zatímco Itálie naléhá na své partnery, aby poskytli více pomoci.

Jak velká výzva v otázce migrace před Evropou nyní stojí?

Podle italské pobřežní hlídky bylo během jediného týdne ze Středozemního moře zachráněno téměř 10 000 migrantů plujících na přeplněných lodích. Poslední tragédie přinesla asi 40 úmrtí při potopení lodi mezi Libyí a Itálií. Při jiné havárii utonulo podle přeživších přes 400 osob. Pokud se tyto údaje potvrdí, bude letošní počet vyžádaných lidských životů více než 900 – tedy mnohem více než předchozí rok touto dobou.

V listopadu 2014 Itálie ukončila záchrannou misi Mare Nostrum. Nahradila ji levnější a omezenější operace Evropské unie zvaná Triton, která má za úkol hlídkování ve třiceti námořních milích od italských břehů. Podle záchranných organizací tento krok vystavuje životy migrantů ještě většímu riziku.

Klidnější počasí pravděpodobně naláká zoufalé uprchlíky – často ze subsaharské Afriky – k podniknutí nebezpečné cesty. Mnozí zaplatili obrovské částky překupníkům, aby unikli válce v rozvrácené Libyi.

Ničivý občanský konflikt v Sýrii počet uprchlíků neustále zvedá. Právě z této oblasti zaznamenává Evropská unie nejrozsáhlejší migraci – Syřané počtem překonávají obrovské počty Afghánců, Eritrejců a dalších národností utíkajících před chudobou a potlačováním lidských práv.

Loňský rok přeplulo Středozemní moře přibližně 219.000 uprchlíků a jiných migrantů. Nejméně 3500 přišlo o své životy, uvádí Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR). V roce 2013 bylo celkové číslo příchozích do Evropy přes Středozemní moře mnohem nižší, asi 60 000. Už nyní se ví o nejméně 31 500 lidech, kteří dorazili do Itálie a Řecka – vstupních místků uprchlíků do Evropy.

V roce 2011 se stal velkou výzvou příchod tisíců Tunisánů na malý italský ostrov Lampedusa. Lampedusa zůstává pro migranty i nadále záchytným bodem, jelikož leží blíže severní Africe než samotné Itálii. Centra pro přijímání migrantů v Itálii, Řecku a na Maltě jsou přeplněná a bez prostředků.

Podle údajů agentury Frontex dochází k obrovskému nárůstu migrantů podnikajících hazardní plavbu z Egypta a Libye. V roce 2013 zaznamenal Frontex 40 304 ilegálních migrantů na hlavní stezce přes Středozemní moře – oproti roku 2012 nárůst na 288 %. Tato čísla samozřejmě nezahrnují migranty, kterým se podařilo překonat evropské hranice tajně. Ilegální migranti využívají řady dalších cest. Řecko přitom zůstává jedním z hlavních bodů. Mnoho migrantů cestuje přes Balkán, v naději, že se dostanou do severní Evropy. Sousední Bulharsko navíc zaznamenalo velký nárůst syřských migrantů přicházejících z Turecka.

Co způsobuje, že počty migrantů narůstají?

Války zmítající Sýrií a Irákem jsou jednoznačně významnou příči-

nou příchodu migrantů do Evropy. Syřští sousedé z Blízkého východu přijali asi tři miliony uprchlíků, zatímco další miliony jsou rozmístěny uvnitř země. Mnoho migrantů však stále podniká nebezpečnou cestu z Rohu Afriky – vystavují se brutálnímu zacházení od převaděčů, vyčerpání bez jídla či možnosti odpočinku i pouštním vedrům.

Válka zpusťovala Somálsko a italské úřady věří, že mnozí migranti jsou skutečnými žadateli o azyl, prchajícími před pronásledováním. V případě Eritreje se zřejmě často jedná o mladé muže snažící se uniknout před povinnou vojenskou službou, která připomíná otroctví. Podle lidskoprávních organizací trpí Eritrea pod politickým útlakem. Mnozí Afghánci nadále utíkají před chudobou a pronásledováním ve své zemi, která čelí rozšířeným útokům Talibanů a kriminálních gangů.

Z hlediska azylového práva se Syřané dostali na špičku v Evropské unii v roce 2013. Žádosti od nich přišlo 46 969. Na druhém místě byly Rusové s 35 140 žádostmi, na třetím Afghánci (21 320 žádostí).

Čečenci a jiní migranti z problémové oblasti severního Kavkazu se zasadili o největší část těchto ruských žádostí. Mnozí utíkají před válkou a zoufalou chudobou.

Mnozí žadatelé o azyl z Kosova a Srbska jsou Romové, kteří jsou obecně přehlíženi a odsouváni do slumových podmínek.

A co migranti Evropské unie?

Nesmíme zapomínat, že obrovské množství občanů Evropské unie se přesouvá v rámci jednotlivých zemí zcela volně. I oni jsou označováni jako „migranti“, vztahuje se na ně ale plná ochrana zákonů EU (pokud se nejedná o kriminálníky na útěku).

Jejich postavení je zcela odlišné od migrantů pocházejících z třetích zemí. V některých zemích Evropské unie, včetně Velké Británie, se stali velkým problémem kvůli tlaku na sociální služby a boji o pracovní místa. Většina zemí Evropské unie spadá do Schengenského prostoru, což značně usnadňuje přechod hranic bez nutnosti prokázat se platným pasem nebo jinými dokumenty.

Jak Evropská unie řeší problém s migrací?

Evropská unie již po léta bojuje za harmonizaci azylové politiky. Je to složité i kvůli tomu, že každý z 28 členských států má vlastní policejní sílu a soudní moc.

Dublinká úprava je jádrem pro řešení azylového práva v Evropské unii. Podle ní leží odpovědnost za ověřování azylového nároku pri-

márně na členském státu, který hrál nejvýraznější roli v příchodu nebo zajištění pobytu žadatele. Často to bývá první země, do které migrant vstoupil. Ne ale vždycky – v mnohých případech chtějí být migranti sloučeni s rodinou, například ve Velké Británii nebo Nizozemsku.

Nad Dublinskou úpravou však v Evropské unii sílí napětí – Řecko si stěžuje na zaplavení žádostmi, jelikož řada migrantů dorazí jako první právě sem. Finsko a Německo patří mezi země, které přestaly posílat migranty do Řecka zpět.

Evropská unie také disponuje systémem Eurodac – otisky prstů žadatelů o azyl se zadávají do databáze pod přísným dohledem. Policie je používá, aby předcházela falešným nebo opakovaným nárokům.

Jak získají migranti azyl v Evropské unii?

Musejí přesvědčit autority, že prchají před pronásledováním a v případě návratu do země původu by se vystavovali hrozbě násilí či dokonce smrti. Mezinárodní právo zajišťuje skutečným uprchlíkům ochranu.

Zákaz masových odsunů zpět do země původu – známý též jako non-refoulement – je principem Evropské unie, v některých případech přesto není respektován. Řecko, přetížené žádostmi o azyl, čelí obvinění z odmítání některých skupin migrantů.

Podle legislativy Evropské unie mají žadatelé o azyl právo na stravu, první pomoc a přístřeší v přijímacím středisku. Jejich potřeby by měly být individuálně posuzovány. Po sejmutí otisků prstů a rozhovoru s kvalifikovaným pracovníkem mohou požádat o azyl. Mohou ho získat hned při první žádosti, v případě neúspěchu se ale mohou odvolat proti rozhodnutí soudu a mohou spor vyhrát.

Žadatelé o azyl by měli získat pracovní povolení během devíti měsíců od příchodu. Podle Evropské komise – exekutivní moci Evropské unie – mají stále členské státy až příliš různorodých možností, jak se s žádostmi o azyl vypořádat.

Kolik žádostí uspěje?

V roce 2013 bylo žádostí o azyl v Evropské unii 435 760 – došlo tedy k 30% nárůstu oproti roku 2012. Koncem roku 2013 čekalo na rozhodnutí více než 352.000 žadatelů. Německo má nejvyšší počet žadatelů – čtvrtinu z celku. V roce 2013 byla asi třetina azylových žádostí v Evropské unii úspěšná. S největším úspěchem se setkávali Syřané, Eritrejci a uprchlíci bez občanství.

Laurence Peter

BBC News

Anketní otázka

Jaké jsou podle vás výhody a nevýhody oně vlny uprchlíků, která se údajně žene do celé Evropy? Případně na základě jakých kritérií by podle vás měly evropské státy použít na svá území nové lidi z Afriky?

Vojtěch Veselý, Brno

Když pomenu fakta, že například více jak polovina uprchlíků jsou děti a mládež do 20 let, že jsme před pár lety obdrželi jako republika třikrát více žádostí o azyl než teď, tak nemám dobrý pocit z názoru některých lidí na tuhle problematiku!!! Stačí se podívat na Afriku sto let zpátky a pak si položit otázku, kdo je vlastně africký imigrant. I když tohle vše pomenu, tak mě děsí kruté názory mnohých lidí. Vyjadřují se totiž k lidem, u kterých si ani nedokážou představit, co mají za sebou a před čím utíkají. Tito lidé většinou argumentují tím, že nechťejí u nás islám a jeho právo šaría. Ale je to jako tvrdit, že lidé z tehdejšího Československa utíkali na západ, aby tam zavedli socialismus. Média masírují a děsí lidi, vyvolávají ve společnosti paniku a nenávist. Vždycky jsem si myslel, že události, které se děly za druhé světové války, se již nemůžou opakovat. Ale poté, co čtu a poslouchám názory některých lidí nebo i vidím, jak se demonstraci proti uprchlíkům chytají náckové a nesus šibenice s nápisem „Vlastizrada“, tak si myslím, že se minulost může klidně opakovat. Nemám strach z nešťastných lidí utíkajících před systémem a válkou, ale z těchto projevů nenávisti, odporu a hnusu.

Emil Pupa, Rokycany

Je to překerná a těžká situace, co se dnes s lidmi ve světě děje. Pokaždé, když lidi začali migrovat do jiných zemí, nikdy to dobře nedopadlo. Ale jednou přijde trest na tento svět, protože světoví politici nedělají politiku pro lidi, ale proti lidem. Z lidí si dělají novodobé otroky, zabíjí je, kdy se jim jen zachce. Já se lidem ani nedivím, že emigrují, bojí se o svoje životy i o životy svých rodin. Dáme si ruku na srdce, každý by utekl a kdyby nás Romy někdo tak zotročoval, zabíjel, tak každý, kdo by měl tu možnost, tak by utekl. Slovinci ani Češi nejsou zvyklí na migranty tak jak v jiných zemích. A když se jedná o černé lidi, tak už vůbec ne, to už je zle, to jim bije moc do očí. Jsou to největší rasisti v Evropě. Jen se podívejte, kolik je tady Ukrajinců, Číňanů, Bulharů, Rumunů a jiných přistěhovalců. Gádžové jsou ticho, nenadávají ani nic neříkají, a tito přistěhovalci přitom dělají v české zemi největší zlo. Věznice jsou jimi nacpané a gádžům nevadí, že je musí ve vězeních žít. Jak potom mohou chtít černé emigranty, když nás Romy nenávidí a nadávají na nás, jak jen mohou. Hází na nás tu největší špínu. Psi mají u nich větší cenu než my Romové. Přál bych jim, aby za svoje zlo dostali lekci od jiných zemí, aby před Bohem padli na kolena a na vlastní kůži poznali, co to je být ponižen, ubit do země a srovnán se zemí.

Roman Růžička, Brno

V devadesátých letech sem přijíždělo daleko víc uprchlíků než dnes. Něco přes devět tisíc, a z velké části muslimů, nikdo si toho nevšiml a stát se z toho taky „nepodělal“. A jaký vliv mají ti uprchlíci v ČR, Řecku, Maďarsku či Itálii? No, našlo se dost fanatiků, kteří rozjeli demagogickou kampaň a dost lidí, kteří jim na to skočili. Někteří i radostně. U nás to rozjízdí většinou ti, kteří svou kariéru postavili na boji proti nepřizpůsobivým (čti Romům). A hodně těch jejich stoupenců v protiromských štvanicích jelo taky. Teď se jen na čas zaměřili na utečence a jiné migranty, protože je to snáze průchozí – líp se straší těmi, které lidi neznají, než těmi, které znají. Náckové potřebují nabrat opět na síle, a když se jim to povede a strhnou společnost na svoji stranu, tak potom zase zaútočí na Romy.

Julius Hudec, Doncaster, Anglie

To je ztráta tolerance, lidem schází láska k bližnímu, soucit a porozumění. Pokud si lidé neuvědomí, že jsou si všichni rovni, tak to bude horší a horší. Co se týče českého národa, tak ten byl do roku 1989 pořádně dirigován. Lidé se sami mezi sebou udávali, báli se jeden druhého, záviděli si a nenáviděli se. Závist u nich přetrvává, šovinismus a převlíkání kabátů patří ke koloritu kultury ČR. Češi pořádají pod rouškou strachu proti africkým imigrantům demonstrace a média je v tom podporují. Národ se jednotí a v síle se bouří proti něčemu, co všude jinde ve světě už je dávno normální, co už dávno existuje a bylo to dokonce i v ČR. Co já si pamatuji, tak za dob totality už žilo v Československu víc cizinců než dnes a byli mezi nimi i Afričani. Bylo to normální a nikdo se jich nebál. Dnes je

tomu jinak, rasismus v Česku žije, narůstá a lidé nemají žádných zábran. Rasisti, rádoby vlastenci, jdou do ulic na obranu státu a provolávají hesla: Nic než národ! a národ, jakože z obav o své životy, rasisty podporuje. Fraška, která se nedá ničím zamaskovat. Češi by se měli bát svých lidí, žen, které porodí na záchodě a potom své dítě zabijou a hodí ho do kontejneru. Nebo by se měli bát člověka, který zabil člověka, měli by se bát lidí, kteří jsou schopni hodit zápalnou láhev do okna bytu a podpálit rodinu i malou nevinnou holčičku. To nebyli islamisti, vraždili samotní Češi. Já kvůli rasismu v ČR žiji v zahraničí už 12 let a nikdo mi tady ještě neřekl: imigrante, černá hubo nebo cikáne.

Lydia Kotlárová, Topolčany (SK)

Z každého média počíváme, čítame, že sa k nám chystajú migranti z Afriky. Mám z toho trošku zlý pocit, kto to sú tí migranti? Ak sú to utečenci, ktorí utekajú, aby si zachránili holé životy, tak by boli medzi nimi matky s malými deťmi, celé rodiny s deťmi a správali by sa ako ľudia, ktorí potrebujú pomoc. Ľudia by im boli naklonení, pretože k takýmto utečencom majú obvyčajne pocit súdržnosti. Cítim ho aj ja, pretože za vzniknutú situáciu v krajine nemôžu, a deti už vôbec nie. Treba im pomôcť na nevyhnutnú dobu. Ovšem, ak k nám prichádzajú teroristi, tak Evropa by im nemala dovoliť rozvracať spoločnosť, vraždiť, páchať zlo, násilie a agresivitu. Pokiaľ k nám však prichádzajú ekonomicky motivovaní imigranti, tak za týchto ľudí nie je zodpovedná Európa, ani naša krajina. Za týchto afrických utečencov sú zodpovední Afričania a štáty, ktoré túto krajinu obrali o prírodné zdroje a bohatstvo.

Miroslav Mario Rusenko, Praha

Tohle je další etapa evoluce lidstva na této planetě. Třetí světová válka už začala a všechny národy světa, aniž by si to uvědomovaly, jsou v ohrožení dvou velmocí. Češi a Slováci vyvolávají xenofobické a nenávistné nepokoje a neonacisté jdou až přes hranici kulturních a demokratických hodnot. Chtějí vyprovokovat etnické války, čistky a zbytečné krveprolití. Imigranti, to jsou lidé, kteří prchají před genocidou, ohrožením na životech, před bídou a hladomorem. Někteří Romové se k imigrantům chovají neutrálně, ale většina je imigrantům nakloněna. Sami moc dobře ví, o čem to je, sami emigrují a zažívají přitom utrpení, potupu, strach a nejistotu. V neznámé zemi se bojí chování neonacistů a kádrování politickou strukturou a systémem, který je většinou naprosto nenávistný, nepřátelský a bezohledný. Nová doba přinesla zkázu lidstva, lidé nemají respekt před vlastním životem, natož životy druhých. Přes útlak, utrpení i životy jiných si silně stavějí své bohatství, získávají postavení ve společnosti i moc. Hodnoty, skrze které jsme přežili až do dnešních dnů, pomalu už zanikají a jednotný světový demokratický systém vytváří lidem zlo, které nakonec lidstvo i zahubí.

Vojtěch Rác, Kladno

Tento problém se odvíjí od celosvětové krize. Bohužel, není možné ustanovit nějaká pravidla nebo kvóty, které by mohly situaci nějakým způsobem regulovat. Navíc se s imigrací směřují věci, které naprosto nesouvisí, například terorismus nebo islám. Silné tlaky Islámského státu jsou namířené čistě proti USA a všem, kteří usilují o jejich zneškodnění. Toto je obrovské nebezpečí, kterému je potřeba čelit, ale nikoliv obracet tuto situaci v politické hry, které v mnoha případech ovlivňují i pohled na uprchlíky. Samozřejmě, že silně pravicové struktury tento fakt zneužívají a činí situaci naprosto chaotickou a neřešitelnou. Myslím si, že konvence, které platily pro východní Evropu směrem k západní Evropě a k utečencům, jsou pořád platné, a to v plném rozsahu mezinárodního práva o utečencích. Nevím, že by bylo v tomto směru ustanoveno, že každá země bude ustanovovat svá vlastní pravidla, která budou podmíněná podle náboženství či politické příslušnosti.

Ignác Rácz, Polsko

My v této zemi jsme déle než polovina Čechů!! Proto nechápu, když někteří naši spoluobčané nás nazývají imigranty. Náš původ je evidentní v této zemi! Tímto neobviňuji Čechy, ale systém, který tady byl. Protože v komunismu museli být všichni lidé stejní.

Připravil Gejza Horváth

dopisy čtenářů

Vážené Romano hangos,

Úvodem tohoto dopisu vás zdravím a zároveň vám přeji krásný den a hodně úspěchu ve vaší práci. Jsem čtenářem vašeho Romano hangos už asi přes rok a jsem moc rád, že se můžu dozvídat věci, které mě inspirují, a zároveň mě moc těší, že aspoň někdo z Romů chce ukázat ČR naši kulturu a vše, jací jsou Romové! A také, že nemáme temné stránky, že máme nadšení a srdce na správném místě.

Jmenuji se Pavel Demeter, je mi 29 let, pocházím z Loun a momentálně se nacházím ve výkonu trestu, Vinařice. Píšu vám proto, abych vám oznámil také můj bláznivý příběh a taky vás chci požádat o laskavost. Tak kde začít? Asi tam, kde to vše začalo. Jeli jsme do Anglie, mně v té době bylo 15 let a jel jsem tam s rodinou, ale bez táty, jenom s mámou. Byli jsme tam jenom sedm let a potom jeli zpátky do ČR. Nato mi zemřela i máma a já zůstal sám, začal jsem potom brát drogy a skončil v kriminále. Žena, která se mnou byla, mě nechala a já si nemám s kým psát! Takhle jsem zjistil, že není dobré brát drogy, jelikož vše krásné necháte venku a hodně toho ztratíte, ale doufám, že dostanu šanci a budu žít jako normální člověk! Umím anglicky číst i psát a chtěl bych po V.T. začít nový život, studovat atd.

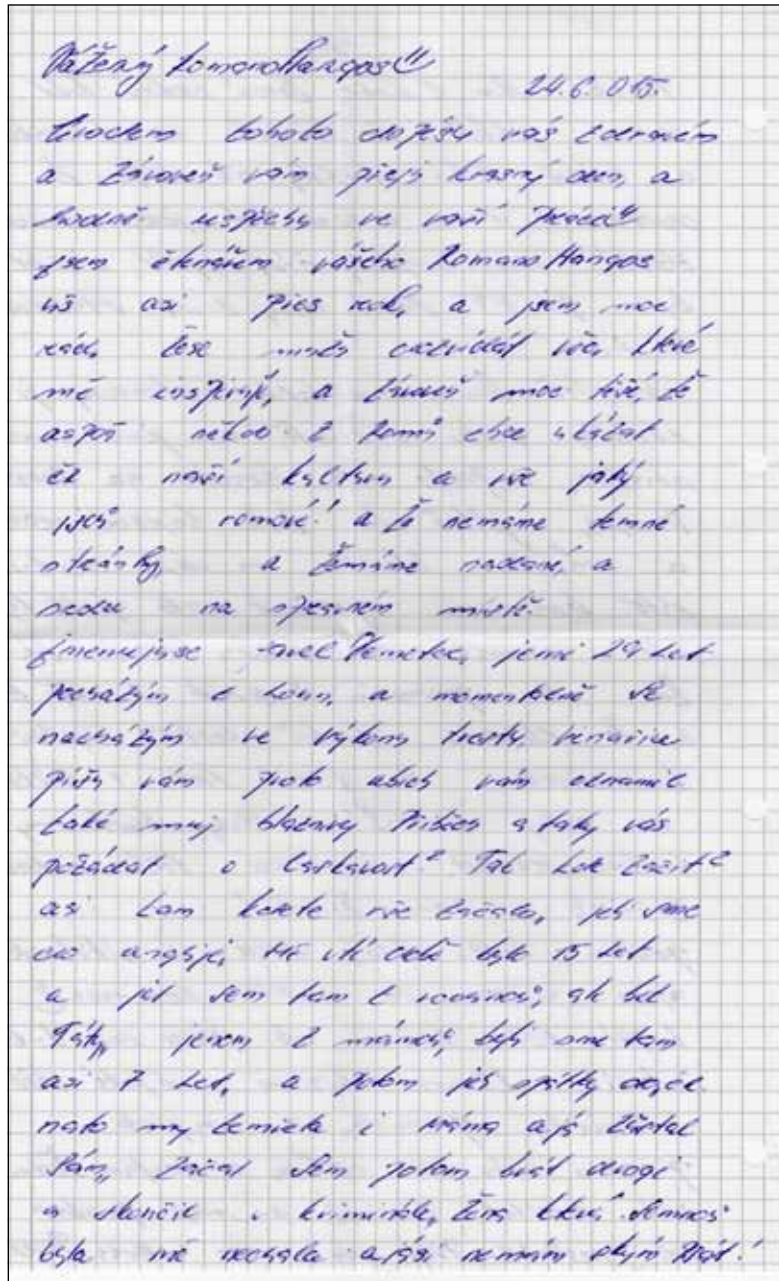
Ale teď jsem momentálně ztracený, jelikož nemám lásku v životě a je mi moc smutno. Proto se obracím na Romano hangos, jelikož vím, že jste báječná redakce a dáváte člověku naději do života. Chtěl bych vás poprosit, jestli byste mě nehodili do vašich novin s tím, že si podávám inzerát s mojí fotkou, a že hledám touto cestou nějakou kamarádku, a kdo ví, třeba i lásku na celý život! Udělali byste mi velikou radost, a kdo ví, třeba i nový začátek v mém životě!

Posílám svoji fotku, snad ji vytisknete a já se uvidím ve vašich novinách. Lepší foto nemám, ale snad vám to bude stačit k tomu, aby si o mě nějaká vaše čtenářka přečetla a napsala mi.

Předem vám moc děkuji a doufám, že jsem vám udělal radost a moji prosbou nic nezkažil. Přeji vám mnoho úspěchů. Pavel.

Prosím vás, milá redakce, stačí, když napíšete, že hledám upřímnou, hodnou a zábavnou ženu do 45 let, která má ráda hudbu, a která věří na to, že každý má druhou šanci, a která mi bude psát sem do Vinařic.

Pavel Demeter

Chcete přispívat na naše anketní stránky?

Ozvěte se na rhango@volny.cz, nebo přímo šéfredaktorovi na romanohangos@gmail.com.

Uprchlíci: pohlédnout jim do očí

Lidi chytá panika, a vzhledem k práci médií, která se skutečně dobře angažují v tom, aby paniku vyvolala, se není moc čemu divit. Poprvé jsem pochopila to, jak média fungují, v době pokusů o pogromy na Romy v létě 2013. Způsob, jakým média o Romech dlouhodobě reportují, byl a je hlavní příčinou anticiganizmu s velikou politickou podporou. Pokud dnes i vy podléháte panice a strachu z migrantů, tak nevěšte hlavu, nejste zcela ztraceni. Začněte číst a myslet v klidu, s rozvahou. Doporučuji skvělý informační materiál od Brno Blokuje, který snadno najdete na facebooku a udělejte si vlastní názor, ne ten, který vám média vyrobila v hlavě.

Kampaň Udělej si vlastní názor (Brno Blokuje) z důvěryhodných zdrojů uvádí, že Česká republika v roce 2001 zpracovala 18 tisíc žádostí o azyl, teď se uvažuje o dvou tisících. Proč tedy ta panika?! Není to náhodou něčí úmysl?

Tábor je pomyslně rozdělen na dvě strany. Jedni říkají: „Uprchlíci, táhněte!“ a my jasně říkáme: „Uprchlíci, vítejte!“ Jiní mlčí a tiše sympatizují s tím, kdo uprchlíky spíše vyhání než přijímá.

Co to ale znamená říkat „Uprchlíci, vítejte!“ a proč je to důležité?

Rozhodně to neznamená, že ze dne na den nebudou uprchlíci na hranicích kontrolováni, to žádné heslo neumí způsobit, byť by chtělo vítat uprchlíky sebevíc. Přijímání uprchlíků bylo, je a dál bude velice kontrolována věc, tak to prostě je, tak je systém sám o sobě nastaven a striktní pravidla mají svou tradici. Teď jde jen o to pochopit, že žijeme v názorové válce a vítat uprchlíky znamená přispívat k aktivnímu míru. Martin Luther King, který vyzýval k aktivnímu míru, vysvětluje, že je to chování, kdy se o druhé aktivně staráme. Není to tedy jen nepřítomnost rasismu a xenofobie, ale laskavá a upřímná pomoc. Právě v tuto chvíli ji uprchlíci potřebují. Krásně to popsal jeden italský starosta (odkaz na článek níže), když vyzval lid, ať se podívá do očí těch zbídačených uprchlíků a zpochybní, že by kdy vůbec někdo byl schopen jim v takovou chvíli říci „táhněte“. Evropa způsobila mnoho zločinů a měla by dokázat, že chápe, co komu dluží. Tak jako ve vztahu vůči Romům, tak i ve vztahu vůči cizincům stojí před úkolem objevit v sobě ztracené lidské hodnoty a jednat tak, aby životy lidí zachraňovala, a ne je topila v oceánu xenofobie a moři nenávisti! Pokud by ale přeci jen chtěla nechat někoho v Africe, pak ať zruší nespravedlivě vysokou daň na africké zboží a pomůže Africe být vlastním zdatným hospodářem. Ať v tandemu s Amerikou ukončí svoje vykořisťovací a genocidní aktivity a nabídne jasnou kompenzaci svých zločinů.

Přijmout uprchlíky, a zachránit tak životy tisíce lidí, je možné a není to těžké. Místo toho, abychom se bavili o tom, jak je přijmeme a jak dobrými hostiteli umíme být, se dál bavíme o tom, jestli někoho nechat chcípnout nebo ne. To přeci není otázka! Ztrácíme zbytečně moc času a energie, důležité je si říci, jak to uděláme. Myslím, že velikou roli hraje i barva pleti uprchlíků, proto doporučuji pro naši rasistickou společnost toto video www.youtube.com/watch?v=qSElmEmEjb4. Připomínám, že rasismus není nutně něco, za co by se člověk hned měl jít pověsit, jen se s ním prostě sám v sobě musí vyrovnat, přiznat si ho, překonat ho a být laskavým člověkem, namísto manickým agresorem s negativními emocemi. Tak totiž vypadají ti, co „táhnou proti uprchlíkům“. Tyto demonstrace pořádají neofašisté, co hajlují ve veřejném prostoru a aktivně následují odkaz Hitlera. Následují ho, propagují ho a chtějí vládu hitlerizmu zpět! A teď se uklidněte, zamyslete a dobře si vyberte, jaký názor budete hájit?! Či sílu chcete podpořit, tím co říkáte a děláte? Nacistů a xenofobů, nebo lidí, kteří proti nacismu jasně vystupují? Váš názor a vnitřní postoj je to, co rozhodne o tom, jestli se nám zde bude žít dobře, v hojnosti různých kultur, a nebo špatně, ve fašistickém policejním státě.

Ivana Čonková
novinářka, aktivistka

Neonacistům se v Brně nepodařilo zopakovat masovou...

Dokončení ze str. 1

nezapadala do příběhu o slušných civilizovaných Evropanech, kteří se brání invazi z Východu. Erika Lamprechta to donutilo dušovat se, že v Brně půjde o poklidný protest. Ačkoliv se do poslední chvíle DSSS pokrytecky bránila veřejnému přiznání k tomu, že demonstraci pořádá, pořadatelská služba navlečená v oranžových trikách s logem DSSS v den demonstrace veškeré pochyby spolehlivě rozptýlila.

Brněnská veřejnost měla v předstihu tedy dostatek informací, o jaký druh „zábavy“ půjde, což zřejmě leckoho odradilo. Tomu odpovídalo i složení demonstrantů — v naprosté většině se jednalo o fotbalové chuligány, neonacisty a white trash. Původní záměr tvářit se jako nová občanská iniciativa nevyšel. Přispěla k tomu i pohotová reakce Brňanů sdružených v iniciativě Brno blokuje, ale i aktivistů z širšího „lidsko-právního“ spektra, kteří v krátké době zorganizovali protidemonstraci a rozjeli informační kampaň upozorňující na nebezpečí toho, když se neonacisté snaží přes populistická témata oslovit širší spektrum lidí. Tento přístup je třeba zpětně ocenit, především proto, že situace po bratislavském pochodu nácků nevypadala vůbec růžově a chtělo to značnou dávku odvahy. Takže ještě jednou respekt do Brna. Stejně jako všem, kteří se sebrali a dojeli z různých částí České republiky Brňany podpořit. Jakkoliv lze po celé zemi očekávat sérii dalších nenávistných demonstrací, právě tato poměrně velká protiakce položila důležitý kámen v aktivitě antifašistických skupin a ukázala, že nezanedbatelná část společnosti nezůstává lhostejná k tomu, když městem zase pochodují náckové s nenávistnou rétorikou.

Na Vandasově demonstraci vystoupil s proslovem zástupce Generace identity Aleš Zelinka. Připomeňme, že Generace identity je skupina převážně bývalých autonomních nacionalistů, která se snaží o přesedlání na intelektuálnější a „modernější“ formy evropského neonacismu, oprostít se od spojení s agro-skinheadskou image a naopak neonacismus udělat přitažlivějším pro mládež. V tomhle je poněkud humorné, že vystoupila na akci DSSS, která je schopná mobilizovat převážně rasistický white trash toho nejhrubšího zrna, který program Generace identity v lepším případě májí a v horším přípa-

dě se mu vysmívá.

Taktičtější přístup zvolil další postfašistický projekt Pro-Vlast provozovaný bývalými autonomními nacionalisty. Účastí na bratislavské demonstraci se sice chlubili na svém facebooku, kde komicky svalovali vinu za násilí v ulicích Bratislavy na „několik skupinek skinheadů (většinou opilých)“, ale brněnskou akci již ignorovali. DSSS je, minimálně na-

venek, zřejmě pro Pro-Vlast hnědá až moc. A někdo by na ně taky mohl vytáhnout, jestli to s tím postováním českých odbojářů a přeškrtnutými hákovými kříži ve svých rádoby vlasteneckých grafikách nepřehánějí, zvláště když je známá minulost aktivistů Pro-Vlast a jejich vazby s ostatními proudy českého neonacismu.

antifa.cz
foto: Ivo Dvořák

Jemen – otrokyně moderní doby

Pohádka z tisíce a jedné noci se pomalu blíží ke svému konci. Říkáte si, co se vůbec dá ještě dodat? Pracují bez chvilky oddechu. Může snad přijít něco horšího? City, pocity, emoce, vztek, bolest, lítost, rozhořčení, nenávisť, pohrdání lidmi, kteří vás vězní. Zášť a averze vůči lidem, kteří si snad ani neuvědomují, jaké utrpení vám způsobili. Vnuťtili vám způsob života, který se jim zdá přirozený, ale vám, cizinkám, jež jste v něm nebyly vychovány, připomíná peklo.

Stanete se jemenskými ženami v kraji, kde dosud panuje středověk. Stanou se z vás ženy, které nemají žádná práva, nemohou rozhodovat o svých životech, o životech a osudu svých dětí. Jste vydány na milost a nemilost mužům rodiny. Protože muži jsou ztělesněním zákona.

Jaké jsou povinnosti manželky jemenského muže? Nosit vodu. Na nošení vody ze studny používají ženy velké kovové nádoby, o něco větší než normální kbelík. Je to nekonečná práce. Někdy se musí jít až dvakrát za den. Jakmile ženy získají v nošení praxi, nosí větší nádoby, které mají obsah až 45 litrů, u studní jsou plechovky, které se na provaze spouštějí do studny, pak se vytáhnou a vyprazdňují do nádob. Když je nádoba plná, vyzdvihnute si ji na kolena a pak si ji posadíte na

hlavu, na níž máte jako ochranu kousek svinuté látky. Většina žen si nepotřebuje hlavu chránit látkou, dokonce si nemusí přidržovat nádobu rukama, dokáží normálně jít a nevyšplíchnout ani kapku vody. Mají v tom praxi, protože začínají nosit vodu od malička. Již pětileté dítě musí chodit ke studním a nosit vodu v malé nádobě určené dětem.

Když jsou muži pryč, protože pracují v cizině, aby dokázali uživit početnou rodinu, musí ženy dělat veškerou práci. Jednou nebo dvakrát ročně sejí. Některé bohaté ženy si najímají oráče, aby jim zoral pole, ale většina žen pracuje sama. Po několik týdnů musejí chodit každý den na pole a hrbit se s dýkou nad každým zrnkem, protože se musí sadit zvlášť. Vstávají brzy ráno, pracují každý den až pozdě do noci, přes polední žár, bez ohledu na to, že je bolí záda a kolik puchýřů mají na rukou a nohou. Jemenské ženy jsou všechny silné, dokonce i ty velmi staré stále pracují na poli a v domácnostech, nosí na hlavách náklady. Plodiny, což je hlavně kukuřice na placky čapáti a pšenice na chleba, za několik měsíců vyrostou. To ale záleží na tom, jak často prší. Jakmile jsou zralé, sklídí ženy úrodu a melou zrní. Musí je vytřást, přenést dovnitř a denně mlít ze zrní mouku. Namáčejí do vody tolik zrní, kolik

potřebují na příští den. Na druhý den zrní melou na velkém kameni. Neustalá námaha by nám, cizinkám, způsobila velkou bolest zápěstí. Tak se zrní připravuje na vaření a pečení. Je to ta nejtěžší práce ze všech, které musí jemenské ženy dělat. Některé mají mlýnky na obilí, kde stačí pouze otáčet rukojetí. Ale některá rodina trvá na provedení způsobem, jak káže tradice. I když to znamená dřít od rána do noci. Umletí mouky na přípravu jednoho pokrmu trvá tři až čtyři hodiny. Ale zrní se mele do zásoby, vždy na několik dní.

Další závaznou povinností ženy je sbírání dříví a úklid domu. V domě se neustále usazuje prach, který vzniká venku, ještěrky kladou na strop chomáčky vajíček. Celý dům se zametá malým koštětem ze slámy. Uklízení je nekonečný proces. Jen s prací skončíte, prach se usadí znova.

Přivdané jemenské ženy se musí rozloučit s představou prožít obyčejný život, šťastně se vdát, mít děti, vědět, co s nimi bude, chodit do práce a z práce, mít malé i velké starosti, plakat a smát se s tím, koho mají rády. Smířit se s tím, že přijdou o všechno, co si prožije každá dívka. O první lásky, touhy, první doteky, sny, naděje, mládí, ztracené iluze.

Veronika Kačová

Džanes romanes IX

Amen Roma sam,
nadžanas, so sam.
Barikanes, gadžikanes amen vakeras.
Vaker romanes,
bo sal kalo Rom.
Av barikano pre tiri čhib.
O Roma pal calo svetos dživen.
Vakeren romanes.
Amari čhib hin nekguleder.
More, av barikano pre tiro romipen.
Ma ladža tut vaš tiri ka'li cipa.
vaš tiri daj
vaš tiro dad
Nane vaš soske pes te ladžal.
The o Roma hine manuša.

My jsme Romové,
nevíme, co jsme zač.
Hrdě česky mluvíme.
Mluv romsky,
neboť jsi tmavý Rom.
Buď hrdý na svůj jazyk.
Romové žijí po celém světě.
Hovoří romsky.
Náš jazyk je nejsladší.
Člověče, buď hrdý na své romství.
Nestyd' se za svou tmavou pleť.
za svou matku
za svého otce
Není důvod zač se stydět.
I Romové jsou lidé.
Jan Horváth

Romština je náš mateřský jazyk

Opět se v médiích hovoří o tom, aby se romština vyučovala na školách. Proč ne, naše ústava zaručuje všem menšinám, tedy i té naší romské, rozvoj jazyka a kultury. Jazyk patří bezesporu mezi ta nejzákladnější práva identity každého občana. My, Romové, zejména ti starší, kteří jsme vyrostli v tradičním romském prostředí, kde se běžně mluvilo romsky, s tímto nemáme žádný problém, alespoň já ne.

Avšak najdou se i tací mezi námi, kteří nesouhlasí, aby se náš jazyk rozvíjel a osvojily si ho i naše děti. Umíte si představit, že by naše písničky byly zpívány v jiném jazyce než romském? Já ne a tyto lidi nechápu. Co je k tomu vede?

Romštinou se domluvíme na celém světě, je to jediný poklad, který nám zanechali naši dědové a nesmíme si ho nechat vzít.

Rozumíte, Romové? Nesmíme!

Jan Horváth

E romaňi čhib hin amari

Pale šaj ginas andro mediji, hoj pes šaj amari romaňi čhib sikhavel andro školi. Soske te na, amari ustava phenel, hoj savore čhiba hine zorale, the kodi amari, u kampil len te bararel.

E čhib hin igen zora'li, so kerel manuš manušes. Amen, o Roma, kola phureder, so barile avri la romaňa čhibaha – amenge oda nakerel pharipen te vakerel romanes. Mange na.

Kajča pes arakhen he ajse manuša maškar amende, hoj na kamen romanes te vakerel. Ladžan pes vaš oda. Na kamen, hoj pes šaj sikh'ol andre škola romanes.

Soske oda hin? Nadžanav, sar bi amare šukar gi'ora gi'avenas – gadžikanes?

Amara čhibaha šaj pes dovakeras pre calo luma. Oda nekbareder kučiben, so amenge o phure dađa mukhle. Naš'li domukhas, hoj bisteraha pre leste.

Acha'lon, Romale? Naš'li!

Jan Horváth

Konkurz do rozhlasové pohádky o Bajcůrovi

Konkurz na rozhlasovou pohádku o Bajcůrovi pořádal Český rozhlas ve spolupráci s Muzeem romské kultury. Konkurzu se účastnily děti od šesti do osmnácti let, které před porotou měly zazpívat romské písničky, které se zpívají u nich doma. Natáčení pohádky proběhne na podzim.

foto: Anna Babjárová

Fakta o uprchlících

Prchají před válkami nebo hladomorem. Doufají, že naleznou nový domov, bezpečí a lepší budoucnost pro sebe i své rodiny. Mnohdy se nedočkají ani jednoho – evropské státy před nimi zavírají brány a podnikají stále další kroky pro zvýšení imigračních opatření. Nezajímají se, proč tito lidé opustili svou zemi – posílají je zpět tam, kde jim často hrozí smrt nebo mučení.

Lidská práva se vztahují na každého bez ohledu na to, v jakém migračním postavení se nalézá. Každý, včetně přistěhovalců a žadatelů o azyl, má právo na svobodu a volnost pohybu.

Některé země Evropské unie představily kriminální postihy pro nezákonný příjezd nebo pobyt. Migranti jsou zadržováni v obrovských počtech po celé Evropě. Často na dlouhou dobu, někdy ve velice bídných podmínkách. Hle-

dání bezpečí a bezvýchodná situace ale nejsou zločin.

Chceme po Evropě, aby s lidmi na hranicích jednala s respektem. Chceme, aby jim neodepírala možnost žádosti o azyl. Pro ty, kteří trpí bezprávím, chceme možnost dovolávat se spravedlnosti.

Některé státy dokonce trestají ty, kteří těmto migrantům pomáhají. Úředníci, učitelé či doktoři musí nahlásit nezákonné přistěhovalce, se kterými přijdou do styku. Z toho důvodu lidé, včetně dětí, těhotných žen či vážně nemocných, nevyhledávají lékařskou péči. Rodiče se bojí poslat své děti do školy. Když chtějí nahlásit zločin nebo bezpráví, vystavují se riziku zadržení nebo deportace. Vytváří se tím prostředí, kde zločin a porušování práv zůstávají nepotrestány.

- 18 000 mužů, žen a dětí zemřelo u evropských hranic od roku 1988

- 14 % ze všech uprchlíků světa žije v osmadvaceti zemích Evropské unie. To znamená, že méně než 1,4 milionů uprchlíků. Jen Pákistán je domovem pro více než 1,9 milionů uprchlíků
- 600 000 mužů, žen a dětí je každý rok zadrženo v Evropě kvůli migrační kontrole, většina z nich bez soudního rozhodnutí
- 18 měsíců je doba, po jakou zákony Evropské unie umožňují zadržení migranta, aniž by se dopustil nějakého zločinu
- 17 zemí Evropské unie zvažuje postavení nelegálního pobytu mimo zákon. Ve všech, s výjimkou jedné, by se mohl trestat uvězněním
- pět zemí Evropské unie (Kypr, Dánsko, Estonsko, Řecko a Itálie) zakazuje půjčování majetku nelegálním uprchlíkům

zdroj: Amnesty International

Kamav pat'iv

Soske me romňi som!
 Soske me kadaj ul'iľom?
 Dživav romanes, maškar miro nipos.
 Vaš kada man aver džene na kamen!
 Ča man het khatar peste traden.
 Phenen mange:„Dža tuke ke tire, kadaj than nane!
 CIGANKO!“
 Te bi man avelas somnakune bala, o jakha sar ňebos...
 Ňikhaj bi man na tradenas.
 Ňiko bi mange na phenelas ciganko!
 Te bi avavas aver, rado bi man dikhenas!
 Sar pre ma dikhena, o jilo lenge asala.

Me kamav oda šukariben!
 Kamav oda vaš savoro...
 Vičinav avri le Devles, le benges.
 Aven, keren, so me kamav!

Kamav te avel aver te džal upre.
 Na kamav kajso dživipen, kaj man ča ladž kerel!

Na pačisaľol pes mange dživipen pre sera!
 Kamav maškar Tumende.
 Andre mire kale jakha ča e dukh, e dar, o sklamišagos.
 Miri kaľi cipa he o bala, te avela aver - feder pes mange dživela!
 Vičinavas, šunde man avri – jekh aviľas.

Miro šero diľňardo has, kaj kamavas aver te avel.
 O beng terd'ľas paš mande, kerd'a, so me kamavas.

Na somas oda imar me,
 has oda aver džuvľi, šukar, parňa cipaha he šarge balenca.
 Bije ladž, o vudara has lake phundrade – šaj džalas peske všadzi...

Miro nipos na prindžard'a man.
 Miri dajori obgeľa man – rodelas peskra čha.
 Sar mulo te terd'ol paš tute – kajci me paš lende terd'uvavas...

Ole džene, so ke lende kamavas te perel, la parňa cipaha he savoreha, so man has?
 Te chudel man kamenas a ča te lel.
 Oda me, so kamavas te chudel!
 Ča jekh nalačno has.
 O jilo ačhiľas romano.
 Kada savoro has perdal mande previsardo dživipen!
 Vaš kada diňom o romipen?
 Vaš kaja kuč som aver!

Imar kavka na kamavas te dičhol, na has oda lačhi čara.
 Bajinavas, rovavas, le Devles mangavas.

So som, Devla, te kerel, kaj me pale Romňi te avel?
 O Del šund'a mire lava, avľa ke mande.
 Phend'a mange:
 „Ačh ajsi savi sal, na kampil tuke aver šukariben.
 Me kerd'om tut, the tut hin kuč pre kaja luma.“
 Geľa het a me somas furt koja gadži, na achľuvavas oleske.
 Daravas, so avela dureder!
 Miri dar, miro pharipen man omukhľa, sar andro kher pes o kham sikhad'a.
 Sigo ušťiľom, o gendalos rodavas – kaj man te dikhav!
 Pekľom andre vika baripnastar.
 „Oda me pale imar!“
 O jilo mange pale pro than has.

Pro Del dumind'om, so phend'a mange andro suno.
 Sakone manušes – ta he man hin kuč.

„Me dživava miro dživipen dureder, oleha so man hin, he savi som.
 Na kampil mange te dživel avreskro dživipen.
 Me dživava miro romipen.“

Sako peskro, sakoneskro dživipen mol.

Emilie Horáčková

Prohlášení k řešení diskriminace

Phrala the pheňa, Roma, My, Romové z Brna, Jihlavy, Břeclavi a Vyškova, píšeme Tobě, který jsi také zažil diskriminaci nebo víc o někom, kdo ji zažil. Připoj se k nám! Máš právo být sám sebou, diskriminace není samozřejmost. Nenech se ponižovat. Zachovej si svoji lidskou důstojnost. Týká se to i Tebe. Začni hned. Zachovej klid, buď trpělivý, jednej v klidu a s rozvahou, dočkáš se spravedlnosti. My stojíme za Tebou, pokusme se společně řešit tyto problémy, my se Tě zastaneme, pomůžeme i Tobě. Připoj se i Ty za svou rodinu, vesnici, město!

Romale, snažte se, aby už Vaše děti nemusely zažívat pocit bezpráví a křivdy. Udělejme společně něco pro jejich lepší budoucnost. Čhavale, Vaši rodiče už nemají sílu a chuť řešit diskriminaci? Vy to ale nevzdávejte! Naučme se chránit svá práva a práva svých blízkých. Nebud'me lhostejní k diskriminaci. Zároveň cítíme naši odpovědnost zapojit se do života společnosti, v níž žijeme.

**Vašo feder dživipen! Za lepší život!
 Členové skupiny Ara diskriminacija!**

Ted' ne, Broskvičko

30. 5. 2015 proběhla v karvinském městském kulturním domě premiéra amatérského filmu *Ted' ne, Broskvičko*. Jedná se již o sedmý film z domácí produkce *Horrorwatch*. Film je volným pokračováním staršího kousku *Šest prstů v zeleném* a jedná se již o třetí premiéru, která se představila na velkém plátně. Filmu přejeme hodně úspěchu a sám pán režiser Lukáš Bulava nám poskytnul zajímavý rozhovor.

Jak a kdy vznikla myšlenka na film?

Základní impulz nastal na afterparty po předešlém filmu *Kabron* (2013). Kmotrem DVD byl redaktor online časopisu Howard, který si tam doslova liboval na kozačkách přítomných dam. Po nějaké době jsem si na jeho choutky vzpomněl a na světě byla nová postava pro další projekt.

Popište příběh a děj filmu.

Jedná se o volné pokračování amatérského filmu *Šest prstů v zeleném* z roku 2012.

Bývalí kriminalisté Waloszek a Szarovski se po třech letech potkávají na pohřbu velice blízké osoby jednoho z nich, která byla zavražděna. Díky této smutné události začnou znovu pátrat po zákeřném vrahovi. Udělali ale osudnou chybu, šlápli do vosího hnízda. Tahle novinka se spíše soustředí na hlavní dvojici, což jsou Waloszek a Szarovski. Jejich způsob vyšetřování je tak trochu neobvyklý a právě jejich metody jsou hnacím motorem příběhu. Myslím, že chováním jsou trochu podobní Randallovi a Dante mu z *Clerks*, hehe... Samozřejmě se divák seznámí i s novými tvářemi. Třeba z orlovského podsvětí, které zde zrcadlí typickou městskou rivalitu v rock'n'rollovém stylu.

Kdo se všechno na filmu podílel?
 Když jsem měl napsanou základní

kostru, začali jsme společně s Rudou Schweserem doplňovat příběh. Takže scénář vznikl ve dvou lidech. Film se natáčel na dvě kamery a střihal v domácím studiu (media maker) Lukáše Hefnera, který byl zároveň také kameramanem. Další součástí byla klapka, která byla použita vůbec poprvé za čtyři roky natáčení a díky její pomoci byl zvuk snímán na místě.

Další důležitou součástí je hudba. Úvodní titulky nahrál a složil Dave Neabore z kapely *Dog eat Dog*. Závěrečná část patřila Rudovi Schweserovi, který vyprodukoval společně s Petrem Jankem unikátní bluesový kousek. Hudbu k celému filmu táhne nemoderní syntetický zvuk ala Tomáš Digaz Pletnický. Rád bych ještě doplnil obálku k filmu, na které se podílela talentovaná výtvarnice Lusi Lu.

Premiéra filmu byla v Karviné, jaký jsi měl z toho pocit? Co na to publikum?

Pocit byl samozřejmě skvělý! Bylo to příjemné překvapení vidět a slyšet zaplněný sál, který bouřlivě reaguje na dané situace a hlášky. Samozřejmě, že na domácí půdě budou ty ohlasy v den premiéry asi vždy příjemnější, neboť zde hrají výrazné osobnosti karvinsko-ostravské hudební scény.

ny a styl humoru je nám bližší. Je to spíše regionální film. Tím ale nechci tvrdit, že si nenajde svou cestu k divákům z jiných končin. Musím říct, že to nebylo vůbec jednoduché ustát tu propadající se humornou zem, během celého vzniku tohoto filmu. Některé situace, jež sklídily bombastičné ovace, jsou přitom improvizací hrátky, což je super. Jednoduše, reflektivní přiblížení k reálnému životu.

Film vyšel i na DVD, které v den premiéry pokřtil režisér a scenárista Ivo Trajkov. Kde je možnost si DVD zakoupit, případně objednat?

DVD, trička a placky k filmu si můžete koupit v karvinském klubu *Hard Cafe* nebo objednat zde: paktektrinacteho@post.cz

Jaké jsou další plány s novinkou Ted' ne, Broskvičko?

V létě se Broskvička bude promítat na karvinském festivalu *Dokořán*, což bude příjemný návrat, protože se zde před třemi lety hrála její prvotina *Šest prstů v zeleném*. V jednání jsou i jiná města, ale zatím není nic potvrzené. Určitě se bude tento šťavnatý projekt chtít prezentovat i na českých filmových amatérských festivalech.

rozhovor vedl: Lukrecius Chang

Drogy, prostituce, alkohol a kriminalita

V romských rodinách, kde mají co do činění s drogami, s prostitucí a alkoholem, mají Romové problémy i se zákonem. Tyto rodiny dlouhodobě trpí, a nakonec se i rozpadnou. Toto potkalo už mnoho rodin, ale Romové nechtějí o tom mluvit, stydí se za to. Jeden respondent však naší redakci poskytl rozhovor, ale pod podmínkou, že zůstane v naprosté anonymitě.

Jak dlouho jste už ženatý a kolik máte dětí?

Ženatý jsem už mnoho let, mám čtyři děti a má vnoučata jsou poselá d'áblem.

Co se vám přihodilo?

Vnoučata propadla drogám. Nevím, jak jim pomoci, jak je z toho dostat. Doma nemáme klidu, z našeho života se vytratila radost i štěstí, vše odplulo jak po vodě. Za mého mládí toto u Romů neexistovalo. Moje děti pracovaly, koupily si, co chtěly a ještě si i ušetřily. Romové drželi pospolu, ale dnes toto vše už pomínulo. Drogy dnes už prodávají i Romové Romům.

Jak to, že to potkalo i vás?

To přinesla nová doba. Když moje děti vyrostly, každé šlo svojí cestou. Dnes mají své rodiny, ale mají velké trápení. Jejich děti berou drogy, utrácí za ně všechny peníze. Jejich život stojí už jen na drogách a alko-

holu, nic víc je už nezajímá. V rodinách mých dětí jsou jen problémy a velké hádky.

Už dlouho tak žijí?

Ano, žijí tak už víc jak deset let a už se s tím nedá nic dělat. Vnoučata už bez drog neumí žít a každým rokem je to horší a horší.

A žijí romským životem?

Jejich život už nestojí za nic. Rodiny se rozpadly a žijí vedle sebe jak cizí lidé. Bylo by dobře, kdyby se vnoučata šla léčit. Jenže oni nechtějí, doma už ani nespí a mám obavu, že umřou venku na ulici. Už jsou na tom tak špatně, že bez drog by umřeli také. Myslím si, že léčbu by také nevydrželi, že by umřeli doktorům pod rukama.

Jak to prožíváte?

Těžko, a ještě navíc mě potkalo v životě další neštěstí. Moje dcera propadla alkoholu. Je to mladá žena, má čtyři děti a manžel ji opustil. Jak jsem se to dozvěděl, tak jsem tomu nemohl uvěřit. Ale když jsem viděl, že dcera chodí po městě opilá i s dětmi, tak jsem se rozbředl. Nikdy by mne ani nenapadlo, že by moje děti mohly tak dopadnout. Vychoval jsem je, jak se patří, dal jsem jim, co jsem mohl. Nikdy bych neřekl, že moje dcera bude alkoholička. S manželkou máme velké trápení, bojíme se o ni. Dcera už vypadá jak troska.

Vím, že máte dvě dcery, jak žije ta druhá?

Starší dcera žije, jak se patří, má dobrého manžela a dvě děti. Mám z nich radost.

Kdo je za to zodpovědný?

Romové dnes o své děti nestojí, nedělají pro ně nic, nevedou je ke vzdělání, nedbají, aby z nich něco bylo. Romové také nemají dnes nikde oporu ani zastání.

Jak žili Romové kdysi?

Za komunistů se měli Romové líp, všichni pracovali a žili si dobře.

Chodili i do hospody, pobavili se, ale ráno šli řádně do práce. Doma popíjeli jen když se v rodině něco slavilo nebo o svátcích. V té době to nebylo tak zlé jako dnes. Romy dnes už nikdo nechce, nikdo je nectí i proto, že se nechovají, jak mají. Na nic nedbají, dělají jen zlo a nechtějí pracovat. Ani se nedívám, že Romy nikde nechtějí.

Co si myslíte o dnešním světě?

Když jdu po městě, tak potkávám zdrogované lidi a opilé Romy. Vidím, jak Romové prodávají drogy, jak mladé holky sedají do aut chlapům a za peníze s nimi spí. Proklínám tento režim, i celý svět a prosím Boha o pomoc a záchranu lidí i celého světa.

Gejza Horváth
Překlad rozhovoru uveřejněného v minulém čísle Romano hangos

Johnny a jeho příběh

„Dobré ráno! Krásný den! Bůh vám žehnej! Nespočítám, kolikrát jsem tato slova řekl. Je mi šestaosmdesát a posledních dvacet sedm let jsem strávil čtvrtinu bdělého času postáváním u rušné bermudské silnice, kde jsem volal pozdravy a mával na lidi, co jeli kolem. Někdy jsem jim poslal i vzdušný polibek. Já vím, že vám to připadá jako šilenství, ale za tu dlouhou dobu se to pro mě stalo tou nejpřirozenější věcí na světě. Miluji lidi a moc rád jim to říkám.“

Jako každé ráno, ještě za tmy, si Johnny nasadil velký slamák, popadnul tašku s obědem, kterou mu připravila jeho milovaná žena a zamířil na své místo, což je kruhová křižovatka uprostřed centra. Když tam došel, odložil batoh na zem, zvednul ruce a začal. Po tváři se mu rozlínul úsměv vycházející přímo ze srdce, začal mávat, posílal vzdušné polibky a volal pozdravy: „Dobré ráno, Bůh vám žehnej, krásný den!“

Většina lidí se na něj usmívala a zámávala na oplátku. Spousta z nich taky vykřiklo pár pozdravů, že ho mají rádi. Někteří se dokonce zastavili a podali Johnnymu kytku.

Johnny považuje za svůj životní úkol rozdávat radost a lásku, kdykoli, kdekoli a jakkoli může. To semínko lásky zasela už jeho matka, před více než osmdesáti lety, když mu bylo nějakých pět nebo šest roků. Vzpomíná na ten den, kdy ho jeho maminka poslala vyřídit vzkaz jednomu známému v sousedství. Cestou prošel kolem starší dámy, která žila vedle nich. Podíval se na ni, ona se podívala na něho, ale on nic neřikal, dál spěchal za svým. Když se vrátil domů, matka se ujistila, že vzkaz předal a pak se ho zeptala, koho cestou viděl. Řekl jí, že potkal nějakou starou paní, co žije vedle nich. Matka se ho zeptala, či

s ní mluvil. Odpověděl, že ne. Matce se jeho odpověď vůbec nelíbila. Přísně ho pokárala, s tím, že musí oslovit každého, koho potká. Říkala, že každý z nás má v sobě špetku Boha. A od toho dne začal Johnny každému, koho potkal, říkat aspoň něco – ať to byl kdokoli.

Jeho nápad mávat lidem u cesty přišel později, tehdy už mu bylo čtyřicet let, když pracoval jako elektrikář na železnici. Ten impulz přišel jednou při obědové přestávce. Seděl u zdi před dvorkem a jedl sendvič. A pokaždé, když kolem někdo prošel nebo projel v autě, zvedl ruku a zamával každému. Měl z toho tak krásný pocit, že začal chodit do práce o půl hodiny dřív, jen kvůli tomu, aby mohl mávat. Každé ráno sedával na zídce a zdravil lidi na cestě do práce. Někteří lidi si mysleli, že je cvok, ale to mu bylo jedno. Činil lidi šťastné. Po pár letech začal postávat u zastávky, kde se jeho ranní půlhodinka protáhla na hodinu. Dělal to každý den než šel do práce, celých třicet let. Když Johnny odešel

do důchodu, pořád vstával brzy ráno a chodil k té zastávce zdravit lidi. Zůstával tam o něco déle. Dneska Johnny odchází z domu v půl čtvrté ráno. Celkem šest hodin každé ráno šíří lidem svou lásku. Svůj den si jinak ani neumí představit. Je to jeho nejlepší způsob, jak strávit den.

Johnny po práci doma pracuje na zahradě. Moc rád se hrabe v hlíně a dává věci růst. Potom jde brzy spát. Miluje svoji ženu, která se jmenuje Belvína. Jsou spolu přes padesát let. Mají se hodně rádi. Často si Belvína dělá starosti o jeho zdraví. Ale on necítí únavu. Je šťastný a miluje život a lidi kolem sebe. Říká, že svět je stvořený pro lásku.

Zkuste i vy mít radost a lásku v sobě – to, čím jste, odrážíte do vaší společnosti tam, kde žijete. Vy jste tvůrci svých osudů a záleží jen na vás, jak si život uděláte. Někdy stačí pouhý úsměv a všechno se změní. Hezké léto, milí čtenáři!

Veronika Kačová
ilustrace: Vincent van Gogh

Chci úctu

Proč já jsem cikánka!
Proč jsem se tady narodila?
Žiji po romsku, mezi svým lidem.
Proto mne jiní lidé nemají rádi!
Jen mne od sebe odhánějí.
Říkají mi: „Jdi si ke svým, tady místo není!
CIKÁNKO!“
Kdybych já měla zlaté vlasy, oči jako nebesa...
Nikam by mne nevyháněli.
Nikdo by mi neřikal cikánko!
Kdybych byla jiná, měli by mne rádi!
Jak se na mne podívají, srdce jejich se budou smát.

Já chci tu krásu!
Chci to, vzdám se všeho...
Vyzývám Boha, d'ábla.
Příjďte, splňte moje přání!

Chci být jiná, nabýt na cennosti.
Nechci takový život, když mne jen haní!

Nelíbí se mi život na pokraji!
Chci být mezi Vámi.
V mých očích je jen bolest, strach a zklamání.
Moje černá kůže a vlasy, když bude jiná – líp se mi bude žít!
Vyzývala jsem, vyslyšeli mne – jeden přišel.

Má mysl byla zatemněná chtivostí, že chci být jiná.
Dábel sestoupil ke mně, vše změnil, jak jsem chtěla.

To už jsem nebyla já,
byla to jiná žena, krásná, s bílou kůží, se žlutými vlasy.
Bez ostudy, dveře měla otevřené – a mohla jít kam chtěla...

Moji lidé – nepoznali mne.
Moje maminka obešla mne – hledala svoji dceru.
Jako duch co stojí vedle tebe – tolik jsem pro ně stála...

A ti lidé, kam patřit jsem chtěla, tou bílou kůží a tím vším, co jsem měla?
Dotýkat se jen chtěli a jenom brát.
To já byla, co chtěla dostávat!
Jen jednu chybu to mělo.
Srdce zůstalo romské.
To všechno bylo pro mne převrácení smyslu mého života!
Pro toto jsem se vzdala romského života?
Za tuto cenu byla jsem jiná!

Tak dál vyhlížet jsem nechtěla, nebyla to dobrá výměna.
Litovala jsem, plakala, Pána Boha prosila.

„Co mám, Pane Bože, udělat, ať jsem zase Romka?“
Pán Bůh slyšel moje slova a přišel ke mně.
Řekl mi:
„Zůstaň taková, jaká jsi, není ti třeba jiné krásy.
Já stvořil tě, i ty máš cenu na tomto světě.“
Odešel a já byla stále stejná, nezměněná, nerozuměla jsem tomu.
Bála jsem se, co bude dál!
Můj strach, mé břemeno mne opustilo, když do místnosti se slunko vtilo.
Rychle jsem vstala, zrcadlo hledala – ať se přesvědčím!
Vykřikla jsem radostí.
„Jsem to zase já!“
Srdce zase bylo na svém místě.

Na Pána Boha jsem vzpomněla, co řekl mi v mém snu.
Každý člověk – tedy i já mám svou cenu.

„Já budu žít svůj život dál, s tím, co mám a jaká jsem.
Nepotřebuji žít jiný život.
Já budu žít svůj romský život.“

Každý svůj, život každého má cenu.

Emilie Horáčková

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798

e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz

MHD: tram. 2, 4, 11, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 9, zast. Dětská nemocnice

Program na červenec–září 2015

OTEVÍRACÍ DOBA V NEDĚLI PRODLOUŽENA DO 18⁰⁰ (poslední vstup v 17¹⁵)

VÝSTAVY

Kesaj čhave – příběh dětí víly Kesaj

Výstava komiksů a fotografií z dílny francouzských autorů, jejichž společným tématem je romský hudební soubor Kesaj čhave ze Slovenska. Pokud máte rádi výstavy, které vyprávějí příběhy, přijďte navštívit „Kesaj čhave“.

17. 4.–15. 9. 2015

Mistr Martin Matěj Holub

... a možná přijede na koze

Výstava dřevěných soch, loutek a hraček profesionálního výtvarníka – řezbáře Martina Matěje Holuba z Horních Chvatlin, který se v Muzeu romské kultury poprvé představil během 4. Sochařského sympozia na podzim 2014.

24. 9. 2015–21. 2. 2016

Vernisáž proběhne 24. 9. v 16 hodin

STÁLÁ EXPOZICE Příběh Romů

Dějiny Romů od starověké Indie po současnost na ploše celého jednoho muzejního patra. Prezentace je rozložena do šesti výstavních sálů, kde za doprovodu romské hudby zhlédnete kromě unikátních historických sbírkových předmětů i umělecká díla a filmové dokumenty, to vše v atraktivních kulisách, přenášejících návštěvníka v čase hluboko do minulosti. Exponáty doplňují originální dioramata, imitující reálné situace ze života Romů. Expozice obsahuje řadu audiovizuálních prvků a je vhodná pro děti i dospělé. Je ideálním prostředkem pro doplnění výuky základních a středních škol.

Pro objednávku prohlídky kontaktujte průvodce e-mailem: pruvodce@rommuz.cz

Filmové čtvrtky v Moravské zemské knihovně

Pravidelná filmová promítání pořádaná Muzeem romské kultury. Po projekci následuje diskuse s hostem. Vstupy na filmové čtvrtky jsou volné.

Sabine Wewer: Piroshka a Remus (35 min., 2015)

Rena Milgron: Folklor of rajasthan (25 min., 2015)

Host Rena Milgron

17. 9. v 18⁰⁰ – Moravská zemská knihovna

DALŠÍ AKCE

23. 8. Pietní shromáždění v Hodoníně u Kunštátu
V roce 2015 si připomínáme 72. výročí transportu Romů z protektorátního tzv. cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu do KT Auschwitz II-Birkenau. Začátek od 11 hod. na tzv. Žalově, v místě hromadných hrobů, poté přesun na obecní hřbitov do Černovic, kde bude akce zakončena. Na místo konání a zpět do Brna bude vypraven autobus.

V případě zájmu se přihlaste na e-mailu:

media@rommuz.cz.

Bližší informace o programu budou uvedeny na webových stránkách muzea: www.rommuz.cz

Sledujte Muzeum romské kultury i na facebooku

Otevírací doba • po a so zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • ne 10–18, poslední vstup 17¹⁵

Pietní shromáždění k uctění obětí romského holocaustu

23. 8. 2015 v 11 hodin

Pietní shromáždění k uctění památek obětí holocaustu Romů se tradičně koná v místě tzv. cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu jako připomínka 21. srpna 1943, kdy byl z tábora vypraven nejpočetnější transport romských vězňů do vyhlazovacího koncentračního tábora Auschwitz II-Birkenau. Většina mužů, žen a dětí z tohoto transportu, od něhož letos uplyne 72 let, v Osvětimi zahynula.

Program pietního shromáždění

^{9³⁰} Odjezd autobusu z Brna (od Muzea romské kultury)

^{11⁰⁰} Duchovní setkání u hromadného hrobu v lese na Žalově za účasti faráře Martina Kopeckého

^{12⁰⁰} Proslovy hostů a uctění obětí tábora na Žalově

^{13³⁰} Uctění obětí tábora pohřbených na hřbitově v Černovicích

^{14⁰⁰} Orientační odjezd autobusu zpět do Brna

Celý program bude doprovázen živými hudebními vstupy. Pro návštěvníky pietního shromáždění bude z Brna vypraven zdarma au-

tobus. Místo v autobuse je nutné rezervovat nejpozději 12. 8. na e-mailu sekretariat@rommuz.cz nebo na telefonním čísle +420 545 581 206.

Muzeum romské kultury

foto: soudobý pohled na Žalov

Muzeum romské kultury uspořádá filmový večer a jazzový koncert

V Muzeu romské kultury se 16. července uskuteční filmový a hudební večer. V 18.00 hodin začne promítání unikátního němého snímku Čarovné oči z roku 1923, k němuž jako hudební doprovod zahraje kapela The Harmonic Play.

Film Čarovné oči je romantickým i vtipným příběhem „cikánské lásky“ a odehrává se částečně v Oslavanech u Brna. Pracovník muzea romské kultury Radek Žák upřesňuje: „V éře němého filmu bylo běžné, že k promítání hrál živý hudební doprovod například na piano. Toto období se snažíme touto retro akcí připomenout projekci archivního snímku, po němž hosté mohou pokračovat na koncert jazzové kapely na příjemné muzejní zahrádce přímo v Muzeu romské kultury.“

Po skončení promítání se akce promění v hudební večer a přesune se na dvůr muzea, kde v 19.30 začí-

ná jazzový koncert opět v podání The Harmonic Play. Na dvorku bude k dispozici občerstvení. Vstup na promítání snímku Čarovné oči je zdarma, na koncert The Harmonic Play je symbolické vstupné 30 Kč.

Muzeum romské kultury je jedinou institucí v Evropě, která dokumentuje kulturu Romů. Své unikátní sbírky řemesel, umění, textilu či fotografií uchovává v depozitářích, ale také prezentuje pro veřejnost ve stálé expozici „Příběh Romů“. Exponáty zde doplňují audiovizuální projekce a dioramata v životní velikosti. Pro veřejnost nabízí přednášky, workshopy, pracuje s dětmi ze sociálně znevýhodněných rodin. Muzeum romské kultury bylo založeno již v roce 1991, roku 2005 se stalo příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR a letos tedy slaví výročí 10 let jako státní instituce.

Radek Žák

UNIE OLAŠSKÝCH ROMŮ POŘÁDÁ
MISS GYPSY 5. PROSINCE 2015 V OSTRAVĚ!

RÓMSKÉ DÍVKY PŘIHLASTE SE NA MISS GYPSY

Unie Olašských Romů pořádá **5. prosince** v Clarion Congress Hotelu Ostrava soutěž **Miss GYPSY 2015**. Cílem této společenské akce, která se bude konat v Ostravě je prezentace romské kultury a tradic na profesionální úrovni. V případě zájmu o tuto akci, vyplňte a zašlete přihlášku prezidentu soutěže **Miss GYPSY** Josefu Stojkovi na e-mail: stojka.josef@seznam.cz, telefon: 732 744 222).

Soutěže se mohou zúčastnit dívky od 16 do 23 let s výškou 166 cm a více. Předpokládáme znalost romského tance.

Nabídka inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25 %
žádosti o inzerci na mail: holomkova@srnm.cz

**Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě**
Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

**Vydávání Romano hangos podporuje
Ministerstvo kultury České republiky**

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.

Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor) romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Jan Horváth-Döme, Karel Holomek. Sazba: Radim Šašinka. Elektronická verze: www.srnm.cz. Redakční rada: Roman Čonka, Prešov; Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora Antonová, Brno; Margita Racová, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhangos@volny.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010. Tiskne: Samab press group, a.s, Cyrilská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.